

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/151/2019
Identifikačné číslo spisu: 5313208080
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5313208080.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ENZA, s. r. o., so sídlom v Čadci, Májová 1 098, IČO:36 375 918, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Bohuslav Majchrák, advokát, spol. s.r.o., so sídlom v Novej Bystrici 850, IČO: 36 416 525, proti žalovanému V. Z., bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. Štefanom Strýčkom, advokátom v Čadci, F. Kráľa 2 080, IČO: 36 942 987, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 4 C 229/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. februára 2019 sp.zn. 7 Co 201/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1/ Okresný súd Čadca rozsudkom z 10. apríla 2018 č.k. 4 C 229/2013-397 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 370,572 € s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 9. marca 2007 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Vo zvyšnej časti žalobu na uloženie povinnosti zaplatiť náhradu škody vo výške 10 190,376 € s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 9. marca 2007 zamietol (II.). Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 54 % (III.). Dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Uviedol, že z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Čadca z 12. januára 2012 č.k. 1 T 26/2008-518, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. januára 2012, uznaný vinným pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 TZ, a to na uvedenom skutkovom základe. Vzhľadom na pokyny odvolacieho súdu v predchádzajúcom uznesení odvolacieho súdu zo 6. decembra 2017 posudzoval okolnosti vo vzťahu k možnosti aplikácie § 441 OZ - zníženie nároku na náhradu škody pri zistení spoluzavinenia poškodeného na spôsobení škody, ktoré malo spočívať v špecifikovaných okolnostiach. Dospel k záveru, že spoluzavinenie žalobkyne ako poškodenej na spôsobení škody predstavuje v pomere 1/3, t.j. sumu 1 553,286 €, pričom žalovaný zodpovedá za zvyšnú časť škody, t.j. v rozsahu 2/3, čo predstavuje sumu 3 736 €. Keďže žalovanému bola už právoplatným rozhodnutím uložená povinnosť zaplatiť náhradu škody v sume 3 736 €, vo zvyšnom rozdieli mu uložil povinnosť zaplatiť náhradu škody len v sume 1 370, 572 €. Námietku premlčania vznesenú žalovaným nepovažoval za dôvodnú, lebo išlo o škodu spôsobenú úmyselne.

2/ Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. februára 2019 sp.zn. 7 Co 201/2018 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 10 190,74 € s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 9. marca 2007 do zaplatenia, do troch dní. Výslovil, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva nedotknutý a žalobkyni priznal náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu. Záver súdu prvej inštancie o zamietnutí nároku na náhradu škody v sume 10 190,74 € s príslušenstvom nepovažoval za správny. Uviedol, že z výkladu citovaného § 193 CSP a zaužívanej súdnej praxe platí, že ak v trestnom konaní bolo právoplatne rozhodnuté, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, je súd v civilnom sporovom konaní (do 30. júna 2016 v občianskom súdnom konaní) týmto viazaný. Pokiaľ je v odsudzujúcom trestnom rozsudku uvedená výška škody ako kvalifikačný moment, aj keď je vo výroku rozsudku škoda presne vyčíslená, súdy v občianskom súdnom konaní sa touto časťou výroku trestného rozsudku obyčajne necítia byť zaviazané. Túto úvahu treba považovať za správnu, pretože nie je v rozpore s požiadavkou vyjadrenou v § 135 OSP (R 27/1977). Na základe doplneného dokazovania, na rozdiel od súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že žalobkyňa v civilnom sporovom konaní preukázala predpoklady uplatneného nároku na náhradu škody. Je zrejmé, že v trestnom konaní si žalobkyňa ako poškodená strana uplatnila nárok na náhradu škody v celkovej výške 400 594,61 Sk a na základe rovnakých, opísaných, skutkových tvrdení bola uplatnená škoda žalobou aj v občianskom súdnom konaní. Odvolací súd dospel k záveru, že poškodenou spoločnosťou uplatnená škoda v trestnom konaní a žalobkyňou v občianskom súdnom konaní, bola spôsobená výlučne konaním žalovaného. Žalovaný v priebehu civilného sporového konania a ako obvinený a obžalovaný v trestnom konaní, uvádzal, že žiadnu palivovú kartu neodcudzil, nemal túto k dispozícii a žiadne pohonné hmoty na predmetnú palivovú kartu nečerpал. Uvedenú obranu žalovaného odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, a to z rozvedených dôvodov. Z vykonaného dokazovania nevyplýva žiadne skutkové zistenie, že by na spáchaní prečinu podvodu sa okrem obžalovaného podieľala aj iná osoba. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalobkyňa nepožiadala spoločnosť Z. o zablokovanie spornej karty, bolo umožnené čerpať na uvedenú palivovú kartu v období od 16. septembra 2006 do 11. februára 2007, čím by k spôsobeniu škody nedošlo, čím je dané spoluzavinenie poškodenej žalobkyne na spôsobiení škody. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých je možné vyvodiť, že žalobkyňa predpoklady nároku na náhradu škody uplatneného žalobou vo vzťahu k žalovanému v zmysle § 420 OZ preukázala. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3/ Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal v zmysle § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 CSP dovolanie žalovaný. Mal za to, že v konaní pred krajským súdom došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, lebo súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je podľa neho nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Vysvetlil, čo treba rozumieť pod pojmom „arbitrárny“ podľa slovníka cudzích slov, čo je obsahom práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia odvolacím súdom v danej veci, ktorý postavil svoje rozhodnutie na uvedenej skutočnosti. Nesúhlasil s uvedeným tvrdením odvolacieho súdu z následne rozvedených dôvodov, odvolací súd mal, tak ako súd prvej inštancie, skúmať spoluzodpovednosť žalobkyne podľa § 441 OZ, na základe čoho by musel dospieť k uvedeným záverom. Keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, bolo jeho povinnosťou svoje rozhodnutie riadne a dostačujúco odôvodniť tak po právnej, ako aj skutkovej stránke. Odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, čím dospel k nesprávnemu rozhodnutiu. Žiadnym spôsobom sa nezaoberal jeho tvrdeniami o preukázanej spoluzodpovednosti žalobkyne na vzniku škody, aj keď na spoluzavinenie mal prihliadať v zmysle ustálenej judikatúry bez návrhu a z úradnej povinnosti. Za nesprávne považoval aj rozhodnutie o trovách konania.

4/ Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

5/ Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 424 CSP),

zastúpenou advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6/ V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7/ V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8/ Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9/ V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t.j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

10/ V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11/ Žalovaný podal dovolanie jednak z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP).

12/ Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13/ Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky

sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14/ V súvislosti s námietkou žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

15/ Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

16/ V prejednávanej veci odvolací súd po doplnení dokazovania zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, lebo na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie dospel k záveru, že boli preukázané predpoklady uplatneného nároku na náhradu škody v uvedenej výške. V odôvodnení zmeneného rozsudku podrobne rozviedol dôvody svojho záveru a vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovaného vrátane námietok týkajúcich sa spoluzavinenia poškodenej žalobkyne.

17/ Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

18/ Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP.

19/ Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

20/ Žalovaný v súvislosti s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP) však neformuloval žiadnu právnu otázku (vo svojom dovolaní iba formálne nesúhlasí s právnym posúdením veci odvolacím súdom). Z obsahu jeho dovolania potom vyplýva, že „len“ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, avšak tak robí bez konkrétneho vymedzenia právnej otázky, na ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný

sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017). Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

21/ Pokiaľ žalovaný v ďalšom namietal i skutkové závery odvolacieho súdu (konkrétne spôsob vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom), dovolací súd uvádza, že tieto nie je oprávnený preskúmať, pretože v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ani nedostatočne zistený skutkový stav veci a nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je dôvodom, ktorým by došlo k znemožneniu realizácie procesných oprávnení strán sporu, a teda nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

22/ Ako však už bolo uvedené vyššie, iba samotné namietané nesprávne právne posúdenie veci nie je dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP. I keby dovolacie námietky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci (v otázke splnenia predpokladov zodpovednosti za spôsobenú škodu bez spoluzavinania poškodenej) boli prípadne aj opodstatnené, žalovaným vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP

23/ Najvyšší súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP procesne prípustné a žalovaný nevymedzil relevantnú právnu otázku podľa § 421 ods. 1 CSP. Preto najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ a f/ CSP.

24/ Úspešnej žalobkyni dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej v tomto konaní nevznikli.

25/ Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.